

Núm. 803

Any XVII

Barcelona 28 Janer de 1904

LA TOSCANA
SETMANARI CATALÀ
10 CENTIMS 10 número

Per concorre á un ball de màscara
desitja á un jove lluhit.
Aquell qu' ab ella carregui
ja quedará divertit!

De dijous á dijous

Es Deus s'ensorran; las monarquías s'envan y las reals nissagas desapareixen de la terra. Els reys ja no son aquells sers extraordinaris, envoltats de misteri, inaccesibles á l'ull de 'l menstral... no son burgesos, com qualsevolga hom y de 'l burgés tenen totes las fetes.

Ara com ara dona molt que dir lo Kromprinz de Alemanya, que com cadet, s'ha enamorat d'una «Geraldine» cantanta qu'ha fet un succès á Berlín, no sols per lo molt bé que canta la «Manon» de 'n Massenet, sino per la fermesa ab qu'ha rebutxat las proposicions de l'imperial princep, si no anavan accompanyadas de «casaca».

Lo princep ha presa tan forta la caboria, que volia renunciar ceptre y corona... posant als alemanys á las «banyas del bou» després de tants y tants anys de anar darrera la seva unitat Germànica.

Sols que 'l emperador Guillem ha tret lo Sant-Crist gros, per privar á son fill, de fer una eitzagallada... ¡per nosaltres ray!...

Després de fer ximplesas els fills y fillas d'en Carlos de Borbón, lo pretendent etern á la corona d'Espanya, que per tant bellas y sabudas no 'ns cal pas relatar, surten fent lo tonto els pretendents á la corona de França, encara mes platònichs que 'ls de casa nostra.

Allí en Felipet d'Orleans bis-net d'aquell altre Felip que va tenir la barra de votar la mort de son cosí en Lluís XVI per salvar la pell que tenia molt prima... s'ha donat á la plagacitat d'estimar mes á una tal «Fití» qu'és «virtuose» tocant lo violí y prou, si hem de creure las malas llengas, que per tot arreu n'hi han... d'estimarla mes, com deyam, que no pas á la seva muller llegítima l'Arxiduquesa Maria Dorotea.

Aquesta bona senyora somniant truytas ben segur, s'ha emprés de serio lo paper de «reyna» y diuhens que 's vol divorciar de son marit, qu'en contis de representar seriosament lo paper de Rey destronat, reclotantse voluntàriament en un castell de Normandia... se'n va per aquets mons á passejar ab la «Fití» que s'anomena per fer mes tropa princesa Metternich-Windebourg. Així vesteix mes.

De resultas de haver volat l'automóvil pera prop de Saint-Polteu, s'ha descobert lo pastitxo... y lo trafech, demandant lo divorci la reina ultratjada, qu'ho volia dur amagat. Lo princep ja hi ve bé perque diu que la seva dona legal, té las mans foradadas.

*
**

Fan corre la veu, qu'els regidors republicans, s'han d'oposar fermament á que 's fassin festas ab motiu de la vinguda del rey; y es ben clar que sent majoria á l'Ajuntament se farà la seva voluntat.

Ben fet farán mes que no sia aquest l'objecte primer de sa elecció per l'encàrrec municipal.

La misió d'els regidors republicans, es mes enlayrada y cal que aprofiuin lo temps pera realisarla. Prou paraulas... prou predicar. Vingan obras d'

aquellas que may mes han de morir y que sian las fitas qu'assenyalin lo pas de 'ls liberals per la corporació popular de Barcelona.

Lo que cal es criar institucions beneficiosas al poble, que sian faunal pel pènec. Si 'ls reaccionaris s'han apropiat per ells y mouhen en son pró, la religió, l'escola, la familia y lo cabal, mena d'armas menyspreadas fins ara p'els republicans, avuy en dia, ara que son majoria en lo municipi, tenen lo deute de guanyar lo temps malversat deixant anar las discusions falderas, olvidant cassinos y petitas tribunas de mesquins lluhiments per mostrar que son gent de bon govern, que saben administrar y que vetillan ab ull obert pe'l benestar del poble qu'ab sos vots, han fiat la administració de bens y persones; qu'aquestas valen tant com aquells ó be mes.

Pecariam de massa pretensiosos, y á fe que no 'n som, si 'ns proposessim fer aquí un programa de quelcom qu'han de fer els republicans á l'Ajuntament. Ben segur que cada regidor té son projecte administratiu dins del cap, y no mes es de temer la plèora de pensaments que s'trepitjin y no se 'n realisi cap.

Per això han comensat tatzant 's minuts que poden durar 'ls discursos, á fi y efecte de no perdre lo temps xarrant, ab greu dolor d'en Mir y Miró, tant amich d'enraonar p'els colzers y de perdre l'estona... no mes que per donars tons de sabi.

La justicia 's comensa á fer p'els de casa.

*
**

Aquesta ha estat setmana luctuosa per tot arreu.

A París s'ha mort lo pintor Mr. Gerôme; un artista de cap á peus qu'ha consagrat tota sa existència de 80 anys, al conreu de las arts. L'escultura fou son encant y de jove l'havia tocada, pero no ab l'acerb ab que tocà la pintura.

Fou lo mestre del quadret de «budoir» quins assumptos de «género» graciosos y sempre distingits omplen els salons de la gent que s'hi gasta diners en aquellas terras, molt mes nombrosa qu'aquí.

Mes que colorista, fou Mr. Gerôme un dibuixant de gust refinat y exquisit, sentne aquesta qualitat la que l'feu brillar mes en els petits quadrets de saló, que en la gran pintura que havia produhit en abundó l'artista genial.

Com bon francès; era condecorat, mes sas costums patriarcais, sa barba blanca y la brusa del travallador que molts cops vestia sens afectació de cap mena, l'havian fet popular á tota la Fransa.

Ben segur que la bona memoria d'en Gerôme, viurà eternament.

CALIXTE PÍ Y XARAU.

Intíma

Tú prou que vas dirmo: fill meu; els peóns que del cor no surten tots gastan veri.

Del amor no 't fihis... ell guarda traicions, percut li dius: ¡salvam y 't deixa mori!

¡Jo hagués cregut, mare.. trist, sense il·lusións; ja envenenat moro... rahó vas teni!

ANTOLÍ B. RIBOT.

LA VUYTADA

Tant si 'm creuhem, com no 'm
començo á teni 'l pap plé (creuhem
de aqueix conflicte que 'n diuhem
conflicte rús-japonés,
que fins me l trovo á las sopas,
al llit y al water-closet;
sense que may lo f' vegi,
ni 'l derrotero que pren;
puig las invencions de Russia,
com los plans del Japó, crech
que san no mes que romansos
per entretenerí á la gent
qu' encare llegim diaris
y encare un xich de cas fém
de lo que es la diplomacia
qu' es un enganya beneys,
qu' es l' internacional timo
de nacionals y extrangers
y un motiu d' omplir quartillas
tota sort de reportérs
per defensá 'ls honoraris
que 's guanyan.. sense fer res,
inventant bolas infundis
y abulant novas y fets

Aqueix ditxós ultimatum
entre 'l rús y 'l japonés
á mi 'm fa 'l mateix efecte
que aquell parell de valents
que armantse de sit y dia
fan 'ls tatus en tot temps,
pro tenint pòl' un del altre
(fent veure qu' es al revés)
s' amenassan de lluny sempre
s' tractan d' allò mes lleig
per medi d' intermediaris
fan cinquanta mil papers
de la classe dels ridícols
per cassinos y cafés,
tabernas y xeringueros
y, al cap-de-vall, may cap d' ells
gosa a arriscars' cara a cara
a provocarse pas gens
perque si l' un te canguelis
l' altre te po de dur gep.

Per xó la gent ja comensa
á escamarse, francament,
ab aqueix ditxós conflicte
que 'n diuhem rús-japonés
y molts al llegí un epígrafe
tractant del Ex rem-Orient
en la secció teleigráfica
dels periódichs de *quinze*,
passan per alt la noticia;
perque sense llegí, 'sté
la convicció ben formada
de que dirá lo mateix:
«Que ha sortit un altra esquadra
composta de tants vaixells,
esperant la última *Nota*
en virtut de certs extremos;
qu' es la guerra inevitable,
que are si, que no.. y res més.»

¡Tant de bó que un pátinguessim
que durés tant y tant temps!

* *

S' héu enterat del projecte
de la espléndida soirée
que ha de celebrá al *Liceyo*
lo més granat de la *crém*
de la nostra aristocracia,
es dir, la nostra!.. la d' ells?
Ab l' excusa de rendirne
homenatje sorprendent,
tribut expléndit de gloria
á Wagner, lo certus es
que al Lutero de la música
farán serví 'l, fet y fet,
de pantalla pe 'l recreyo
sols dels amos del diner,
per ferli aguantar la capa,
ferlo servir de pretext
per alardejar la moda
y 'l luxo dins d' aquet temps
que 'l pá y la carn son als nuvols
pera 'l pobre jornaler
y no n' hi há prou de'l que 's guanya

per pagá 'l gas y 'ls lloguers.

Menos mal que aqueixas festas
dels *Cresos* que n' hi há a cents
dónan vida á alguna industria,
dónan guany á algún comers.
Emprò, aqneix caudal que 's llença
per vanitat, pe 'l plaher,
ano fóra milló esmersarlo
entre intelissos obrers
que 's passejan per la Rambla
ab las mans aqui al clatell
per no trobar, tenint ganas
de feyna, travall molt temps,
y a casa séva 'ls esperan
la quitxalla y la muller
ab un pam de boca overta
y roncàntoshi 'ls burredells?

No es trist que, ballantla grassa
dins del *Liceyo* aquells cents,
la ballin magre á la Rambla
cada dia uns quants milers?

* *

Aquest any 'ls balls de màscaras
diu que resultan molt frets,
y ayqualits, y que 's prepara
un Carnestoltas beneyt
sense ni una cabalgata,
estudiantina, ni res,
y que la famosa rúa
trasplantada á n' el passeig
de Gracia serà una cosa
sense solta, ni alicient.

La causa de la ruina
del Carnaval diuhén qu' es
perque á Espanya 'l Carnestoltas
regna tot l' any, diariament;
ja es un personatje .. endémich;
ja d' caretà en tot temps.

(Y guardarà de mentirme
molta pero molta gent!)

PEPET D. L. CARRIL

INTIMA

Voldria anar sempre ab ellas,
mes elles no m' volen, no...
¿Cap hont son mas alegrías
que jo no las veig en lloch?
Si cóm flor vaig y la cullo
Tróyo èspinas ab dolor...
Si ab un bés la vull cer arne,
veig qu' hi fá brasset la mort...
Dónchs hont son mas alegrías?
Sempre trist de sol á sol!

En mon cor sempre una llàgrima:
sempre en mon cor la tristó.

Capifcat sempre ab más penas
hi ha qui diu, que só orgullós...
Y es, que sens humor contesto,
es que 'l goig no n' conech jo.

Prou voldría d' alegría,
mes no 'm vol á son apropi...
Jo voldria anar ab ellas,
mes, elles no 'm vólen, no

E. MOLAS.

Bona interpretació

—Mira que diu lo diari, que som analfabets...
!Que deu volquer dir aquesta paraula?
—Jo 'm penso que vol dir «burros».

L' assistent del General

LA TOMASA

L' HOME TERRIBLE

QUELL dia 'n Manel se llevá mes aviat que de costum, puig la son no li concedia 'ls sens favors, com tantas altras voltas. Del seu pensament no s'apartava lo que la nit anterior li va dir la seva dona sobre la minyona nova. Aquell matí tenia de venir, y aixó constituía una noticia sensacional pera ell qu'era un gran amateur de las arts plàsticas *femellenicas* y etern adorador de las donas, sense distincions de categories, puig tant se dedicava á la *dama principal* com á una raspa tercer pis ab *balconada* y *bons darreras*.

—Será guapa?—s'preguntá. Y 'l recort de la seva antecessora se li acudi á la memoria, horrorizantlo. Era una vella més lleixa qu' un gos de presa, ab un farvelá per cara y *possehint* un nas que feya de conta-gotas ab hetxura de apagallums. Per' xó es que fins que la dona no va despedirla no pará... la taula, lo que 's vegè obligat á fer durant l'*interregno*, fins que 'n van tenir un'altra.

Un cop va estar vestit, se dirijí pressós á la cuyna pera veure si podia fletxar á la *neófita*. Al entrar y veure devant d' ell una xicota preciosa, 'l cor li va fer un salt endavant y un altre endarrera, quedàntseli en lo mateix lloc. Com qu' ella no s' havia adonat de sa presencia, se posa á admirar en tots sos mes petits detalls aquella obra d' art é inconscientment va sortir de sa boca un *jole yá!* tan entusiasta qu' ella 's va girar espantada, pro al veure á ne 'n Manel li sonrigué graciosament.

—¿Cóm te dius?—li preguntá ell.

—Pepeta.

—Ja ho sabs be?

—A mi m' ho sembla.

—Donchs hauria jurat que 't deyas Roseta. Y ves qui no s' ho pensaria al veure un rostre tan bufó, y un cos tan mono... .

Y no poguentse aguantar, !i va donar un pessich á la cuixa, una cuixa més appetitosa que si fos de pollastre; pro en aquell moment van sentirse passos y 's vegè obligat á anarse 'n corrents pera que no l' atrapessin.

D' aquella escena 'n guardá eterna y dolsa impresió.

Pro per desgracia, no pogué repetirla; y no perque no fes tots els esforços possibles, puig quan ella 'ls hi servia 'l dinar á la familia, ell no perdia occasió de llençarli tendras miradas, com home práctich en lo mecanisme *ocular*, pro sempre, ls ulls *jurídichs* y irritats de la seva dona li tallavan la *comunicació eléctrica*. Mes d' una nit va alsarse del lit, pera aná á tenir una *sentada* ó *ageguda* ab ella, pera declarar-li el seu amor, pro apenas havia posat 'ls peus... á la galleda *nocturna*, quan la seva dona li deya ab veu aspra y terrible:

—Ahont vas?

A menjar alguna cosa, puig tinch debilitat.

—Mentida! ¿Que 't creus que dormo?

—Es natural.

—Pou y al llit.

Y 'n Manel obchíà, puig á las horas no portava las calsas.

A la cuyna may mes pogué tornar' hi puig sempre hi trovava la sogra que li deya malumorada:

—Veste 'n d' aquí que 't tacarás.

Pro la casualitat vinguè en son auxili. Un dia al anar á pujar l' escala, va trovar á la Pepeta tota seria y sofocada. Cuydadós li pregunta que tenia y ella l' enterá de que havia renyit ab el xicot. En Manel l' acariciá pera consolarla y ab accent melós en el que tenia gran co fiúsa, i digué.

—No 't desesperis. Aquí tens lo meu cor pera que t' hi entretinguis.

Y aprofitant la foscor de l' entrada li doná dos ardents peixos, abrassantla ab passió. Pro á la meytat de son travall, aparesqué á la porta l' imponent figura d' un home alt y gros, ab els brassos creuhats y somrient d' un modo estrany.

—¡Lo meu xicot!—exclamà horrorizada la Pepeta.

Al sentir aixó, en Manel ss posá á corre escalas amunt semblantli durant lo *trajecte* sentirse sobre l' esquena tremendos cops-de-puny d' aquell gentans.

Allò no podía continuar aixís. Era indubtable que la Pepeta estava enamorada d' ell, puig n' hi havia donat mil proves; pro la dona per un costat, la sogra per l' altre y l' xicot d' ella p' el darrera, eran terribles obstacles que tenia de vencer. Y tingué una idea: convidarla á dinar á n' ella.

Y aixis ho convingueren abdós, aprofitant uns instants en que 's trovaren sols, quedant citats pera 'l diumenge següent á la tarde.

Al arrivar lo dia desitjat, un cotxe 's va parar á la cantonada. Als pochs instants hi pujava la Pepeta seguida de 'n Manel, donant aqueix avants las senyas al cotxero del hotel ahont devia portarlos.

Pro 'n aquell moment la figura terrible del xicot d' ella se li aparesqué al seu devant y ab lo cor espantat cridá tremolós al cotxero.

—¡Al trot!

Y lo vehícul se posá en motion, mentres en Manel mirava per la finestreta per veure si l' home terrible 's posava al darrera del cotxe. Pero ab gran sorpresa vegé que se 'n anava en direcció contraria, semblantli qu' al estar devant de casa seva 's va ficar dins l' entrada. Y mes tranquilisat se va seure, mormolant:

—Aqueix home semb'a ma conciencia.

Quan van arrivar al hotel bixaren del cotxe y penetraren dins l' edifici, instalantse en un quartet reservat que ja li reservavan. Lo mosso 's presentá, serví l' arròs y 's retirà prudentment.

Un cop sols y després d' haver menjat lo plat que 'ls hi havíen servit els dos comensals, comensaren á entregarse als mes dolsos esplays de l' ànima, lo qual durá al menys un quart. Vejent que 'l mosso no venia á partir lo resto del dinar, en Manel va picar de mans. Alashoras la porta s' obrí y aparesqué vestit de mosso y portant un pollastre rostit lo xicot de la Pepeta, y se 'ls quedá mirant ab sa eterna y tètrica rialleta. En Manel va alsarse al instant y 's dirijí á una porta que tenia al costat; pro al obrirla pera fugir, se li plantá al devant la seva dona

qu' estava al darrera, la qual va mirar-lo ab sos ulls de fiscal. Vejentse perdut apelà á un suprèm esforç apartant violentment á la seva dona; pro darrera d' ella trovà encare una barrera mes insuperable. Era la sogra que ab un garrot que duya li comensá á espoliar la roba, ajudada per la seva filla, no fent cas dels crits que feya ell.

Quan estigueren cansades se l' enduguaren d' allí per una orella, mentres ell plorava desconsolat al veure que l' home terrible s' assentava en son lloch per acabar ab la Pepeta la escena per ell comensada, aprofitant lo dinar qu' ell havia pagat anticipadament.

ANTONI CANTALLOPS

P O E T A S

Hi han tres classes de poetas,
molt differentes las tres,
l' una es bona, l' altre es mala,
l' altra es p tjar; no es res

I

Los de la primera colla,
que, per cert, no es numerosa.
tots escriuen los seus versos
ab felicitat pasmosa.
Com tenen talent, estudi,
y preclara inteligencia,
tots los gèneros cultivan
ab molt gust y molta ciencia.
Pensaments grans y sublims,
formas propias y adecuadas,
rimas naturals y fàcils,
frasses novas y adornadas,
tot en ells es magistral,
y perfecció benehidra,
los seus versos tenen llum,
los seus versos tenen vida.
Son estrelles temptadoras
de colossal hermosura
que enjoyan de nostra patria
la rica literatura.
Y ab tot, los veureu senzills
sa vanitat es tan poca,

que per tots, plebeus y nobles,
te un somris la seva boca.

II

La segona ja es mes gran,
y aqueixa es la meva colla,
tots ténen ilusions mil
en lo seu cap qu' es una olla.
Fer versos es son anhel
mes com sa pensa es molt tosca,
per lligar los pensaments
s' han d' espremer molt la closca.
Sas ideas son banals,
molt rutinarias las formas,
los termes bastant gastats
y las frasses desconformas.
Los seus versos en conjunt
no tenen pena ni gloria,
y cap d' ells enllustrará
los fulls de la nostra historia.
Pero ab tot, encar que siguin
molt insipits y banals,
al menys ténen també un merit,
el de ser originals.
Mes d' eixa colla ja alguns
mostran l' orgull en los llabis,
y ab tot y sé un tristes sebas
se figurauen ser uns sabis.

III.

Los de la colla tercera,
qual número es elevat
son los que engiponan versos
ab mes gran facilitat.
Ni els de la primera colla
guanyan en llestesa á aquets,
puig si aquells los fan depressa
aqueus ja... los troban fets
Pensaments formas ideas,
las d' ells son las de tothom,
tot va segons lo que roban,
ells hi posan sols... el nom.
Dotats de una barra enorme
y atrevits com els que mes,
bò y dolent tot ho plagian
y's quedan trempats com res.
Lo qual també te 'l seu mérit,
encaro que sigui raro;
el mérit al poch escrúpol
ó millor dit, al descaro.
Y ab tot son los mes altius,
son xichs y s creuhen ser grans,
y contemplan ab despreci
y orgull á n' als seus semblants.

EMILI REIMBAU PLANAS

INTIMA

Al afamat poeta (sic) que promet molt, pro que per are no dona: NEMESI GIRBAU

GLOSA

Girbau, per mes que t' en digas,
Girbau, nemessi, no sigas.

Ja t' enténch, poeta amich;
tu, vols ferte popular;
tu preténs que quan la mort
ta vida n' hagi segat
ressoni tou nom pe 'l món,
y els diaris xichs y grans
publiquin necrologías
de ta personalitat.
¡Ay Nemessi! No es tant facil
com te pensas lográ aixó:
No es robant versos dels altres,
y escribint al peu ton nom
lo camí mes dret que 't porta
á l' inmortalisació.
¿No veus que fent aixó, ¡neci!
l' unich sols que lograrás,

es guanyarte 'l nom de rata
y algun tanto esgarriat?
Girbau per mes que t' en digas
Girbau, neme si, no sigas.

Si sents que 't crida la Fama,
pren lo concell que t daré.
Primerament buscas quartos,
't fas editor després,
y un cop aixó jvinga escriurer!
vinga fer versos.. dolents,
els imprimeixes, 'ls dónas
y ¡prou! Dintre un any jó crech
que 'l teu nom, amich Nemessi,
á tots els números cénts
se trovará, y si no 's trova
será que efecte ja han fet.
Els fabricants de melindros
de monjetas y fideus

tindrán en las paperinas
lo teu nom en mótillo impres;
y si aixó fama no 't dava
en tots los caps de carrers
posas un rétol que diga:
"Nemessi Girbau, pretén
guanyarse fama y voldría,
que 'l publich en massa anés
á comprarli 'ls seus travalls
que ha publicat recentmènt.
A mes de l' obra 's dará
un duro als lectors".

Res més.
Si així ho fas, te 'n per segú
que la fama ja la tens.
Mes Girbau, si aixís no ho fas,
nemessi sempre serás.

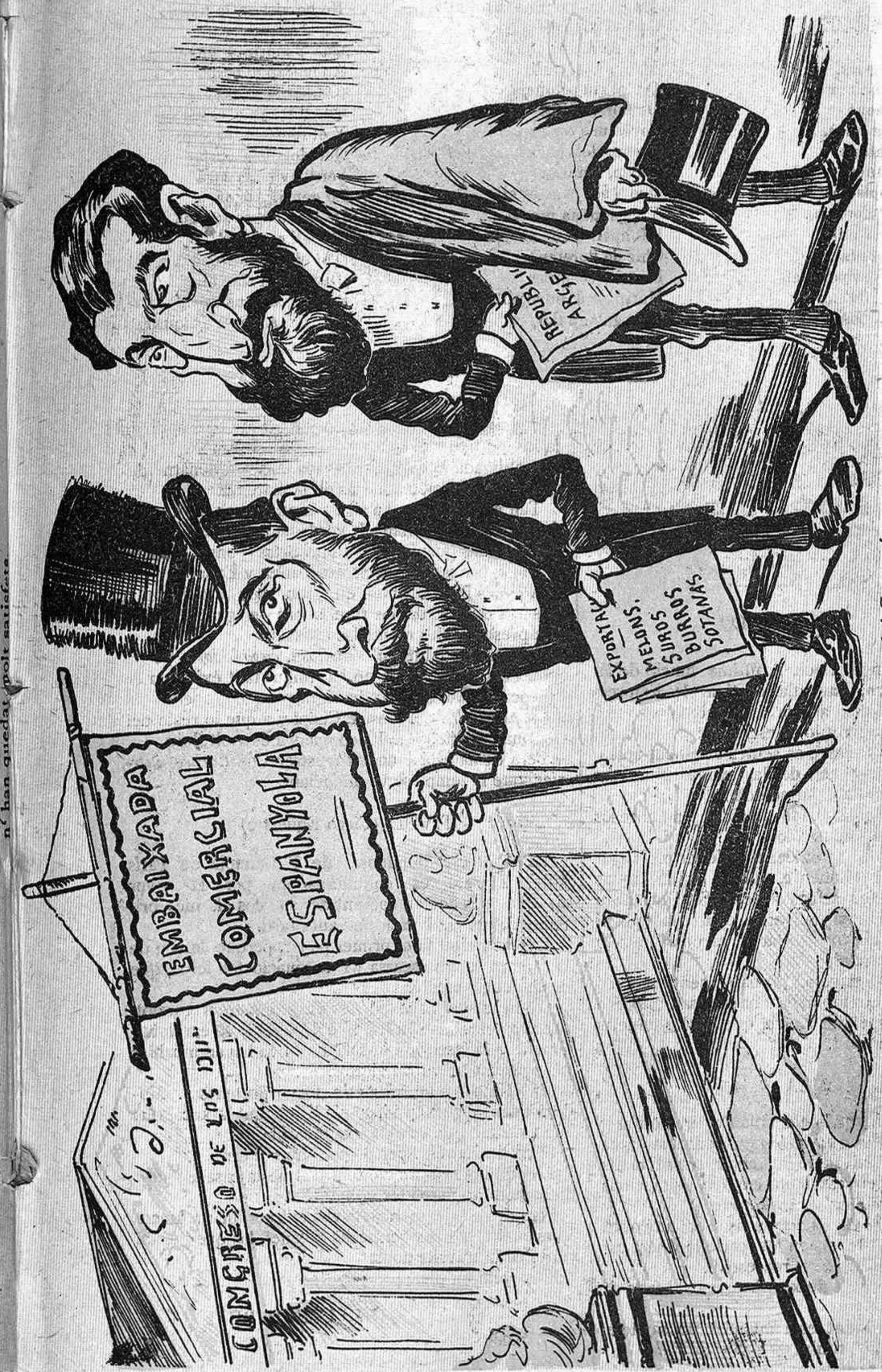
JCEPH VILA ORTONOBES.

ELS PROPAGANDISTAS

per J. LLOPART.

Don Joseph à Extremadura
y à Andalucía en Moret;
de las *vacaciones* rebudadas
n' han quedat molt satisfechas.

A las portas del Congrés
no 'n parléu de l' Argentina,
que á dins están enseynats
fent barcos per la Marina.

Lo pastor

Lo dia ja naix,
L' aubada riallera
Besa castament
Lo cim de la serra.....
La brisa cantant
Mos d' joganera
Lo suau y dols perfum
D' hermosas floretas.....
Ascolta 'l murmur
Que fa la fonteta ...
Qu' hermosa, amor meu,
Es sa cantarella!....
Anem cap al bosch

Ma dolsa amoreta
Qu' els altivols pins
Mos darán ombreta ...
Y el marge florit
Qu' el riu petoneja,
De flors catifat
Joyós nos espera.....
Anem, dols amor,
Anem, amoreta.
Que 'l sol ja n' es alt
Y mos mena pressa.....
¡M' apar, amor meu,
Ohir de floretas,
Lo trist sospitar
Morintse d' enveja!...
¡Mes galana flor,

No he vist en la terra...
No t' estranyes no
Que 's morin d' enveja!...
Anem cap al bosch
¡Oh hermosa nineta!
Que 'l sol ja n' es alt
Y el remat n' espera.....
Que dols te 'l parlar
Per l' aymada seva
Lo gentil pastor
De las nostres serras!...
¡Tot ell es amor!
¡Tot ell es tendresa!
¡Ditxós qui com ell
Pot aymar sens treva!

ANTONI ROQUETA

LICEO

Dijous passat, tingué lloch l' última funció de la temporada d' hivern, haventla destinat la Empresa á benefici de la eminent artista Sra. Giudice.

Aquesta artista, durant lo transcurs de l' ópera *Aida*, que sigué la que cantá, se sentí sumament aplaudida, podentse convencer de las moltas simpatías que té en nostre públich filarmónich.

Ademés se veié obsequiada ab richs y numerosos regalos, ofrena de sos admiradors.

L' Empresa Bernis, tenia desitjos de fer prolongar la temporada fins al diumenje, qu' en aquet cas 'ns hauría tornat á deixar sentir al tenor Sr. Utor, pero la Junta de Gobern tan exigenta com ella sola, li priva sos desitjos per necessitar l' escenari per lo ball que dona aquesta nit.

Are fins á la Primavera, probablement quedará tancat y pera aquesta temporada s'ha aplastat l' estreno de l' ópera de Charpentier *Luisa*, que per las noticias que 'n tením serà un èxit.

ROMEA

Satisfactori èxit tingué la comèdia del Sr. Bordas y Estragués, titulada *Paraula de rey*, sent una digna continuació de las festivas de dit autor, tenint molts punts de similitut en assumptu enredat y situacions còmicas á la seva anterior, *L' enredayre*.

Creyém que *Paraula de rey*, sense ser una obra notable, s' aguantarà temps en los cartells y será asoltada ab gust, sempre que 's representi.

La execusió sigué molt fluixa, observantshi falta d' ensajos.

Pera la setmana entrant está anunciad un saynete dels Srs. Capella y Boy, titulat *El dinar de boda*,

GRAN-VIA

Ha sigut tan extraordinari l' èxit que ha obtingut la sarsuela *San Juan de Luz*, que l' Empresa s' ha vist obligada á repetirla tots los días y á donarne dues representacions diaries de la mateixa.

Tan entusiasme ha sigut motivat per lo número del cancán que ballan ab verdadera *delicia* dels concurrents, las guapíssimas tiples Srtas Fons y Monterde, acompañadas dels *bells* Ibañez y León.

Ademés ha contribuit en gran part al èxit de la sarsuela esmentada, las riquíssimas y elegants *toillettes* que presentan las mentadas artistas.

S' ha reproduhit *La revoltosa, capo lavoro* de la Srt. Fernani, y que si no ha tingut tant èxit com en l' època de son estreno, ha sigut perque ja apenas pot ab la *particella* del mestre Chapi y á que lo resto del personal artistich que l' acompaña es molt fluix.

Pera demá está anunciad l' estreno de *Correo interior*, que fa temps se ve anunciad.

TIVOLI (Circo Eqüestre)

La *chanteuse* lluminosa de l' Olimpia de París Mlle. Zezzete es enlluernadora per la vivor ab que 's reflectan damunt de son cos els més brillants colors de l' arch de Sant Martí.

L' electricitat fa el primer paper, perque la veu de la cantant es tan escassa y l' entonació tan feble, que desmereix l' efecte.

Ab motiu del Sant del Rey va promouers esvalot, per projectar son retrato, que l' públich va esvalotar. Gracias á la foscor de la sala, no hi va haverculpables per agafar, com volían alguns.

En «Nino» es un atleta de forsa portentosa. Modern Sanson, fa esgarrifar els Kilos qu' aixeca, fins 1600, encare que sembla una mentida.

S' ha de veurer... per poguer' ho creurer.

Lo públich sempre content d'aquesta casa assistint diariament ab verdader goig.

Pera demá está anunciada una extraordinaria funció á benefici de las sis germanas Dainef, las que per tal motiu farán travalls nous.

Preveyém un plé.

UN COMICH RETIRAT

LA TOMASA

Positivista

—Pren aquesta flor, rateta;
la mes maca que conech.

—Flors? Be está prou de brometa;
val més que 'm pagui un bistech.

Primer en Ramonet Escaler; després, en Marián Escriu, ara l'^o Antón Renau.

Tres sers estimats qu' ha perdut LA TOMASA sent joves encare, quan de son talent podia esperarme fruyts sahonats.

Tots tres deixaren lo mon dels vius al acabar de traspassar los seus trenta anys.

Mes, si assombro va causarnos la mort del Escaler y de l'^o Escriu, mes gran nos l'^o ha causat la d'^o en Renau, qui, á mes de jove tenia un cos d' atleta; era tan robust y ferm que sembla impossible no hagi pogut resistir l' atach d' una malaltia, qu' avuy en dia es combatuda ab bastant èxit per la ciencia.

Diumenge passat fou enterrat 'l nostre bon amich, lo di buixant Renau, víctima de la verola que 'l tingué vuyt días al llit.

Son caràcter dols, lo feya simpàtic com á home, y sa bona ma y activitat extraordinaria 'l feyan admirable com á artista.

Acabém do perdre un company, un amich estimat de qui rebia la branxida 'l nostre periòdich, y á dir veritat, deixa dos buyts: un en la nostra Redacció y un' altre en lo nostre cor.

Son recort viurá per sempre mes en lo nostre pensament.
¡Pobre Renau!

Qui havia de dirli que tenia de deixar tan prompte á sa esposa estimada y á son fill adorat.

¡Pobre Renau!
(Q. A. C. S.)

Prou 'ns semblava que l' exercici que practicava fa poch Miss Mina Alix en lo nostre Teatro de Novetats, llenantse en un automòbil desde respectable á altura y recorrent un cercle, era un extrém perillós, pero no creyam que la simpàtica ingleseta tingués lo perill tan á la vora.

Segons los parts de Madrid, Miss Mina fou llenada en lo Circo Parish de son automòvil, á causa de la ruptura de l' aparato, sufrint en la cayguda gravíssimas contusions.

Si aquesta miss mor, no pot culparse directament de sa mort á ningú; pera cal convenir en que la Societat moderna es ben salvatje, malgrat volguer passar per civilizada.

Sense l' exposició de la persona, hauria trovat sooso l' exercici de l' automòbil. Era precis l' alicant d' un cos humà que pogués reventar-se en cas de qualsevol entorpiment ó ruptura del aparato.

Lo tinent d' arcalde del districte segón Sr. Borrell y Sol, va anar l' altre dia á inspeccionar las brigadas de la seva demarcació y quedà esglayat.

Diu qu' aquella colla de travalladors semblavan l' aplech de la mandra.

Lo Sr. Borrell y Sol va donar ordres pera que hi hagués una mica mes de brillo en la feyna.

Convindria qu' aquest tinent tingués imitadors, per veure si al fi logravam gosar d' una mica mes de netedat en los carrers, pero tot plegat no será res, perque encare que

per casualitat surti un Sol n' hi ha molts que, pagant "la Pubilla" se la buscan per l' ombra.

*

Lo projecte de trasladar la festa Major de Barcelona al mes de Maig no ha agradat á ningú mes qu' als autors del projecte.

Veritat que l' temps escollit seria magnific; pero ha de comptarse en que l' afluencia de forasters seria escassa, puig los agricultors no podrien deixar las feynas del camp; mentres qu' en lo mes de Septembre, acabada la brema y ab la butxaca plena de patacóns fan cap á Barcelona per divertirse y provehirse de roba d' hivern.

Creyém que tots los industrials preferirán las festas per la Mercé.

*

Pera avuy está anunciada junta general ordinaria en el Circul conservador que dirigeix D. Manel Planas y Caçals.

Se diu que l' objecte de la reunio es lo de disoldre lo circul.

Nos en alegrém perque avuy en dia creyém qu' á Barcelona ja no quedan mes conservadors que 'ls fabricants de conservas.

*

La matinada del divendres passat va morir en sa casa-torre de Sant Gervasi, víctima d' un atach d' assistolia l'^o antich Director del periòdich *El Diluvio*. D. Joseph Laribal, actual inspirador y propietari de l' esmentat periòdich.

Lo Sr. Laribal, que cursant la carrera d' advocat, va ingressar en la administració de *El Telègrafo* arrel de *El Diluvio* fou mes tard Redactor d' aquell periòdich, aixis com de *El Principado* que vingué á sustituir al *Telègrafo*, suprimit per decret de l' autoritat militar.

Dintre del periodisme s' feu notable per sa constant labor y en lo desempenyo del càrrec de jutje municipal, que li tou confiat, obrá sempre ab una delicadesa y un esperit de justicia que 'l feu mereixedor al aplauso de las personas honradas.

Quan comprengué qu' un cambi de Gobern podría posarli entrebanchs en lo desempenyo de son càrrec de jutje, va renunciar irrevocablement al mateix.

Lo Sr. Laribal, nascut en bressol humil, ha mort sent riquíssim; pero hi ha que consignar que sa fortuna ha tingut per base l' travall y la sort, sense que hi hagin intervingut las baixas circumstancies que enriqueixen á molts homes.

LA TOMASA s' associa veritablement al dolor que experimenta la familia del finat y desitja á n' aquest un sossegat somni etern.

*

Lo Sr. Llop rt, industrial y ex concejal del nostre Ajuntament, ve preocupantse—y potser ab rahó—de que Barcelona posseixi una casa de Correus y Telègrafos que respongui á las necessitat de la ciutat.

Fa cosa d' un any indicà la conveniència de que dita casa s' instalés al centre de la Plassa de Catalunya.

Molts periòdichs, y entre ells lo nostre, combateren aquest projecte.

Ara l' Sr. Llopart proposa que la Casa de Correus s' emplasti ahont s' aixeca avuy la estació de Sarrià. Trovém lo projecte mes viable; pero enteném que tractantse d' un

gasto crescut, es precis posar ben bé 'ls punts sobre las *ts*, pera que lo que ha de pagar l' Estat no tingués de abonar-ho al fi la ciutat de Barcelona.

No fora la primera vegada que pagariam los plats tren-cats.

Al poeta Grilo li ha sigut concedida la gran creu de Al-fons XII.

Sempre es una creu que vesteix.

Pero com que de fer ripis
aquet poeta en sab la prima,
mes valia que li dessin
un bon llibre de la rima.

Una miss de Nova York tan enemiga de las begudas alcohòlicas, com don Tiberio Avila de las corridas de toros, va destrossar un quadro regalat al Ajuntament d'aquella ciutat, sols perque l' donant era un fabricant de cervesa y alcohol.

Si aquesta miss sandunguera
s'arriva á topá ab Noé,
com á primer bebedor,
no 'n deixa tripas ni rè.

Ha sigut assaltada per sis lladres la casa del rector de Ri-correo.

Los malfactors amarraren en sos llits respectius al capellà, á sa majordona y á una criada, y devant dels amarrats se menjaren una bona raccio de formatje y teren llarchs tragos al objecte de fer buria de sas víctimas.

Aquet fet criminal es de lo més vulgar que puga donarse però també ho es lo que un sacerdot tinga majordona y criada, y no puga liurarse ab tot y la seva representació de las malifetas humanas.

L' altre dia va ingressar al chalet del carrer d' Amalia un pobre que va agredir á un municipal que li manava que 's retirés de la via pública.

Al entrar en la presó l' pobre y ser registrat, com de costum, se li trovaren amagats entre drapots y papers, sis bitllets de 100 ptas en una butxaca y quatre de 50 en un altra; deu bitllets de 50 ptas. en una butxaca de la hermilla; quatre també de 50 andolas en una butxaca dels pantalons y ademés nou duros en monedas de cinch llau-nas y un grapat de plata y calderilla per no haver de des-cambiar.

Ab tot y portar áquest lastre no volgué anar al departa-ment de pago, aconsolantse de fer cap al pati de la Gardunya com lo més humil mossegia.

Vetaqui un home que, si té cap contrarietat, farà casa.

Receptas útils

Si no vols que las moscas t' atormentin
mentres fassi caló,
posat sempre d' esquina á la claró.

* * *

Quan un cadavre hi hagi á casa teva,
vinagre alcanforat ira en un ferro
que rohent sigui y fesho sense treva
hasta que vingui l' hora del enterro.
Molt bon desinfectant ab això 's logra,
y mes encare si 'l difunt es sogra.

RAMPELLS

La Tardor

Tot es trist y fatídich; la Natura
decau visiblement de sa grandesa;
de sas galas y flors del tot despresa
dels temps primaverals no 'n té figura

Los vents de la tardor per la planura
de fullas per l' arbreda ne fá estesa
y empeny sens direcció y ab lleujeresa,
fins que trovan redós que las detura.

Y en furia vá batent balcons y portas,
la halanada feresta d' ivernada,
las flors en lo jardí restan colltortas,

Y 'l vent esfrehidor encar murmura,
los afectes asprius de la gelada.
¡Quants cossos portará á la sepultura!

PEPET DE VILAFRANCA

Correspondencia

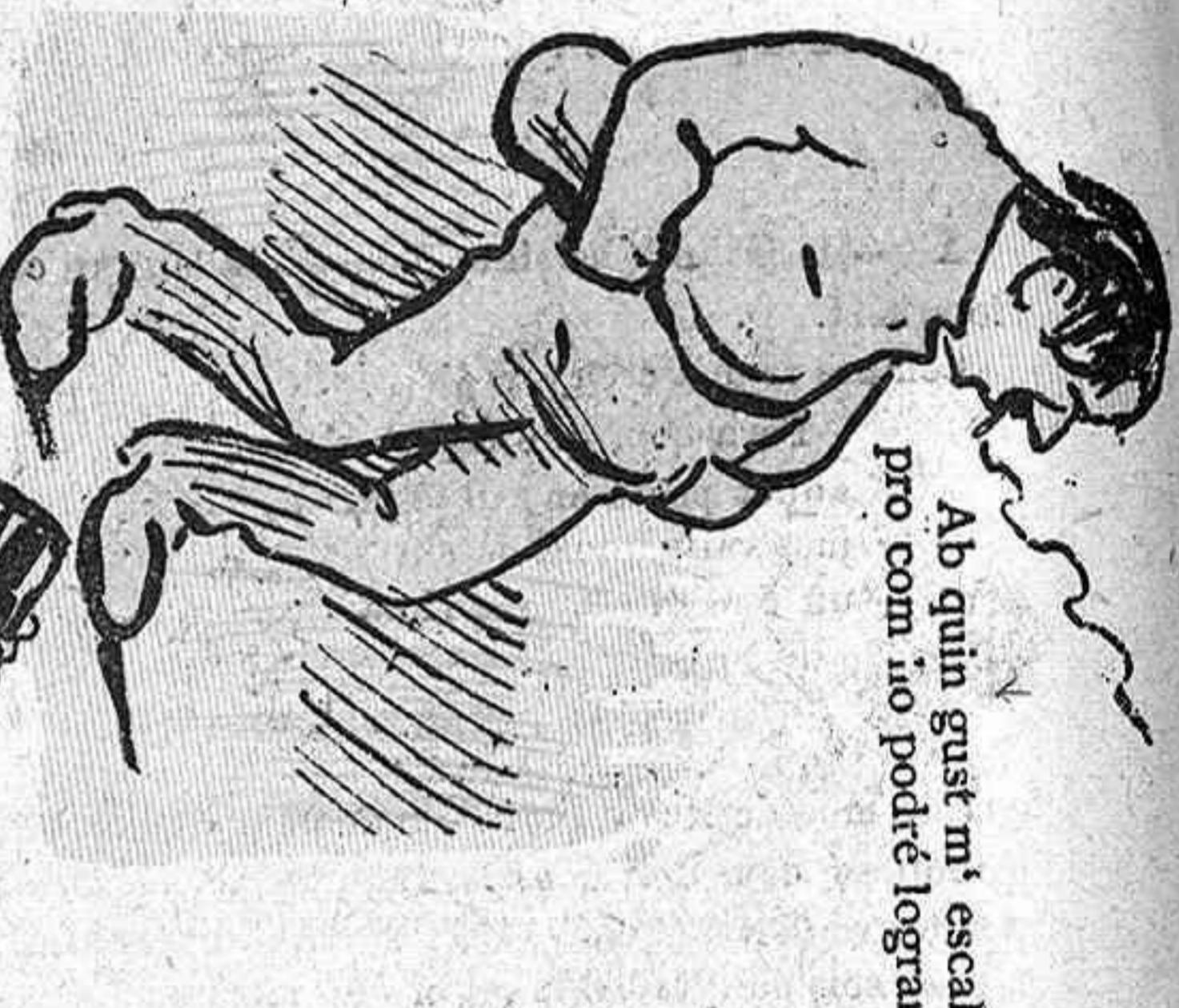
Fray Meló; Anirá.—J. C. la-do: Fil meu, la lectura dels seus versos, m' ha parat la digestió. Si estich malalt vosté 'm pagará metje y medicinas - Isidro Vendrell: L' assumptu no es lleig, pero está mal desarrollat = Elias Julianá: Lo mateix li ha passat á vosté ab lo seu estirabot del borni. A veure si me l' envia arreglat. — Estorer de la Ronda: No sé á quina poesia 's refereix. Lo altre ja ho aniré publicant si tenim vida y salut. — Paco Fabrés: ¿Que li he fet jo, pobre de mi, per enviar-me versos tan dolents! Preferia un trago de safumant. — Nemessi Girbau: Vaja Nemessi, no siga ne. Mirí que de la homeopatía dirne *monpatia*, ja es una broma massa pesada. A un amic com jo, se li tenen altres aten-cions — Pere Mont: Vatua 'l mon! ¿D' a xó 'n diu un sonet, vosté? Donchs jo 'n dich un so brut. — Elias Julianá: Ara trovo un altre travallet de vosté, pero vegi si es casual qu' es lo mateix que m' envia l' amic Nemessi Girbau, ab l' única diferencia que vosté de l' homeopatía no 'n diu *mon patia*, com ell, sinó mo·ho petia. ¡Ja son un bon parell de caps de brot! — E. Molas: Gracias; ja estava cansat de donar carabassas. — A. Ribas, Ll.: Lo de vosté també fa per casa.

LITOGRAFIA BARCELONESA

SANT RAMÓN, 6. - BARCELONA

Pitima

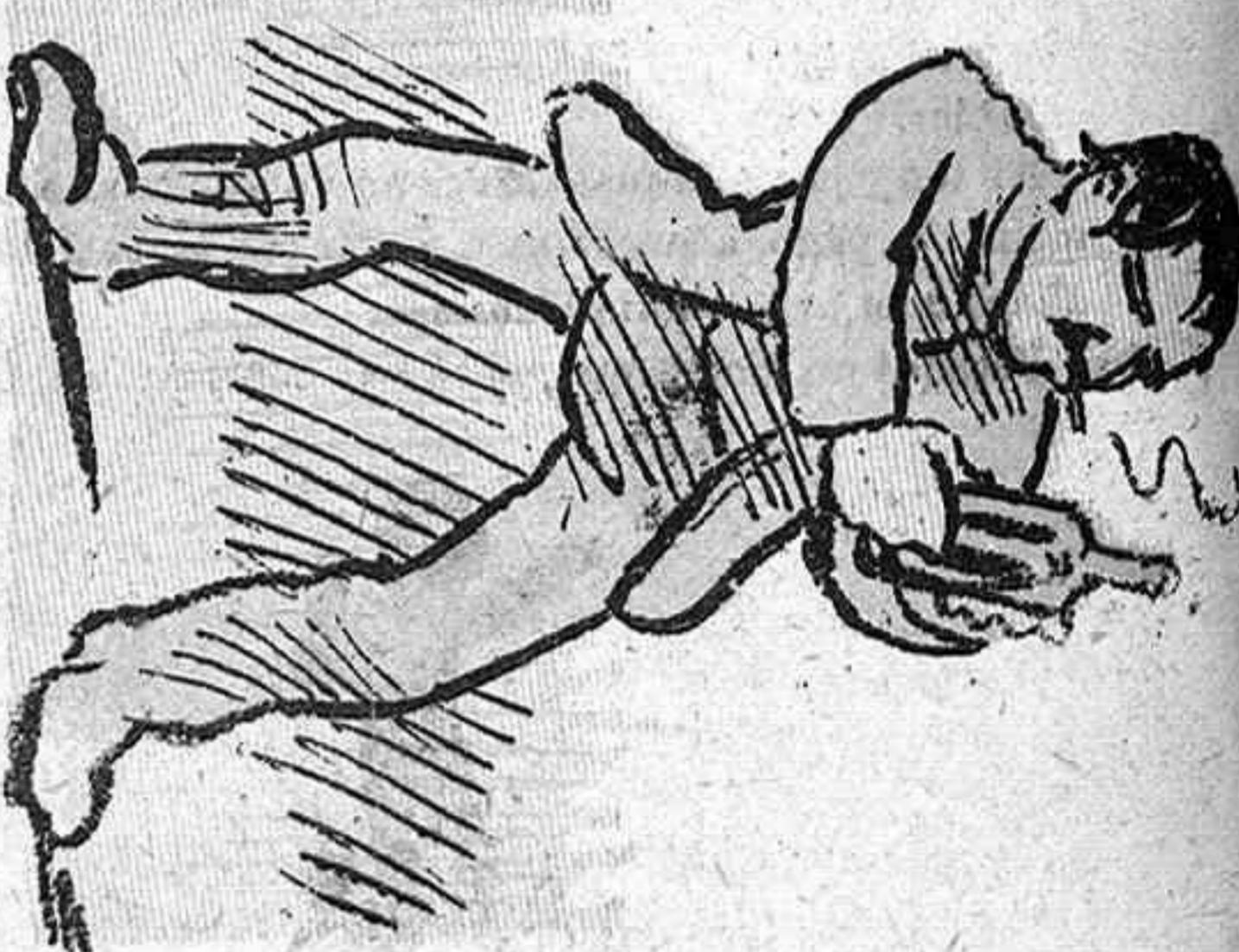
Ab quin gust m' escalfaria,
pro com no podré lograr.

Potsé una mica de rom.
¡Sublime! ¡Piramidal!

Be; pero ara, ahont lo cremo,
Perque això té de cremar.

¡Calla! Una idea. Magnífich.
Lo sistema no va mal.

¡Ay, que 'm sento ja un incendi!
Tal vegada hauré abusat...

Vaja, té; no m' ho pensava
y ja ballo q' cake-walk.

S. GERRA